

Protokol o trvale udržitelném obhospodařování lesů k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat

Smluvní strany protokolu,

V SOULADU se svými úkoly, vyplývajícími z Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat ze dne 22. května 2003 (Kyjev, Ukrajina, dále jen "Karpatská úmluva"), prosazovat komplexní politiku a spolupracovat na ochraně a udržitelném rozvoji Karpat;

VĚDOMY si skutečnosti, že tlak lidské společnosti na karpatské lesy se bude soustavně zvyšovat;

USILUJÍCE o zvýšení povědomí o mnohočetných funkcích lesů a užitečných plynoucích z trvale udržitelného obhospodařování lesů v Karpatech, zejména s ohledem na přirozené zásoby uhlíku, zdroje vody a biologickou rozmanitost, a rovněž s ohledem na jejich příspěvek k udržitelnému rozvoji venkova;

V SOULADU se svými závazky vyplývajícími z článku 7 Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat;

PŘIPOMÍNÁJÍCE zejména Deklaraci z Ria, Právně nezávazný nástroj OSN pro všechny typy lesů, rozhodnutí Fóra OSN o lesích, Deklaraci o udržitelném rozvoji z Johannesburgu a Realizační plán Světového summitu o udržitelném rozvoji, Rámcovou úmluvu OSN o změně klimatu a její Kjótský protokol, Úmluvu o biologické rozmanitosti a zejména její Pracovní program i příslušná rozhodnutí o biologické rozmanitosti lesů, rezoluce Ministerské konference o ochraně lesů v Evropě, Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, Evropskou úmluvu o krajině a procesy prosazování práva a správy v oblasti lesnictví (FLEG);

BEROUCE DÁLE NA VĚDOMÍ, že většina smluvních stran jakožto členských států Evropské Unie zohledňuje Lesnickou strategii Evropské Unie a její Akční plán pro lesnictví;

USILUJÍCE o zajištění účinnějšího naplňování těchto stávajících nástrojů a VYCHÁZEJÍCE z dalších mezinárodních programů;

PŘESVĚDČENY, že úsilí chránit, zachovat a udržitelným způsobem obhospodařovat lesy Karpat vyžaduje regionální spolupráci; a VĚDOMY SI přidané hodnoty přeshraniční spolupráce pro dosažení ekologické soudržnosti;

PŘEJÍCE SI spolupracovat na trvale udržitelném obhospodařování a ochraně karpatských lesů;

se dohodly takto:

KAPITOLA I OBECNÉ ZÁVAZKY

Článek 1 *Obecný cíl a zásady*

1. Cílem Protokolu o trvale udržitelném obhospodařování lesů (dále jen "protokol") je podporovat trvale udržitelné obhospodařování a ochranu karpatských lesů, přinášeje tak užitek současným i budoucím generacím.
2. K dosažení výše uvedeného cíle budou smluvní strany provádět činnosti a spolupracovat na:
  - a. udržování nebo zvyšování lesnatosti;
  - b. zajišťování produkčních funkcí lesů a jejich úlohy při rozvoji venkova;
  - c. podporování rozumného využívání dřeva jakožto ekologického a obnovitelného materiálu;
  - d. podporování trvale udržitelného využívání ostatních produktů lesa;
  - e. zlepšování zdravotního stavu a vitality lesů;
  - f. zlepšování ochrany a udržitelného využívání složek biologické rozmanitosti lesa;
  - g. identifikaci a ochraně přirozených lesů, zejména pralesů;
  - h. podporování obnovy přírodě blízkých lesů;
  - i. zvyšování úlohy lesnického a dřevařského sektoru při zmírňování změny klimatu;
  - j. zlepšování ochranných funkcí lesů, jako jsou ochrana proti povodním, sesuvům půdy a regulace koloběhu vody obecně;
  - k. podporování kulturního dědictví lesů;
  - l. zlepšování společenských funkcí lesů;
  - m. podporování účasti krajských a místních orgánů a společenství při obhospodařování lesů;
  - n. identifikaci, rozvíjení a využívání vhodných systémů plateb za environmentální statky a služby poskytované lesy;
  - o. posilování správy lesnického sektoru a prosazování lesního práva se zvláštním ohledem na boj s nelegální těžbou dřeva a na ni navazující obchod;
  - p. identifikaci, rozvoji a realizaci správné praxe v lesním hospodářství a při využívání přírodě blízkých postupů obhospodařování lesů;
  - q. podporování a koordinování vědeckého výzkumu a výměny informací o karpatských lesích;

Článek 2

Politiky zaměřené na trvale udržitelné obhospodařování karpatských lesů

Smluvní strany budou na svém území rozvíjet a realizovat politiky a strategie zaměřené na trvale udržitelné obhospodařování karpatských lesů, přičemž budou zohledňovat politiky a strategie vytvořené a realizované jinými smluvními stranami. Za tímto účelem si budou smluvní strany navzájem vyměňovat příslušné informace.

Článek 3

Začlenění cílů trvale udržitelného obhospodařování a ochrany karpatských lesů do sektorových politik

1. Smluvní strany budou zohledňovat cíle tohoto protokolu ve svých dalších politikách, zejména v těch, které se týkají ochrany biologické rozmanitosti, ochrany půd, rozvoje venkova, vodního hospodářství a obhospodařování povodí, změny klimatu, cestovního ruchu, průmyslu a energetiky, zachování kulturního dědictví a tradic, územního plánování, dopravy a infrastruktury.
2. Smluvní strany budou spolupracovat na začlenění cílů trvale udržitelného obhospodařování a ochrany karpatských lesů do dalších sektorových politik a strategií přijatých na regionální a/nebo celosvětové úrovni, které by mohly mít vliv na trvale udržitelné obhospodařování lesů Karpat.

Článek 4

Zapojení regionálních a místních orgánů a společenství

1. V rámci svého stávajícího institucionálního rámce budou smluvní strany definovat nejlepší úroveň koordinace a spolupráce mezi státními institucemi a regionálními a místními orgány, s cílem podpořit sdílenou odpovědnost v procesu naplňování tohoto protokolu.
2. Smluvní strany přijmou opatření k zapojení či usnadnění zapojení přímo zainteresovaných společenství i vlastníků a správců lesů do různých fází přípravy a naplňování těchto politik a opatření.

Článek 5

Mezinárodní spolupráce

1. Smluvní strany budou podněcovat aktivní mezinárodní spolupráci mezi příslušnými institucemi s ohledem na trvale udržitelné obhospodařování a ochranu karpatských lesů.
2. Smluvní strany budou umožňovat spolupráci mezi regionálními a místními orgány v Karpatech na mezinárodní úrovni a budou hledat řešení společných problémů na co nejvhodnější úrovni.

KAPITOLA II GEOGRAFICKÝ RÁMEC PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 6 *Geografický rámec působnosti*

1. Tento protokol se vztahuje na Karpatský region (dále jen “Karpaty”), jak byl definován konferencí smluvních stran ke Karpatské úmluvě.
2. Každá smluvní strana může prohlášením u depozitáře rozšířit působnost tohoto protokolu na další části svého státního území.

Článek 7 *Definice*

Pro účely tohoto protokolu se rozumí:

- a) “Trvale udržitelným obhospodařováním lesů” správa a užívání lesa a lesních pozemků takovým způsobem a v takovém rozsahu, který zachovává jejich biologickou rozmanitost, produktivitu, vitalitu a regenerační schopnost i jejich potenciál plnit nyní i v budoucnosti odpovídající ekologické, ekonomické a společenské funkce na místní, národní i globální úrovni a který nepoškozuje jiné ekosystémy;
- b) “Přírodě blízkým obhospodařováním lesů” systém obhospodařování lesů, který umožňuje neustálou obnovu, vývoj a péči o lesní porosty s druhovou skladbou, strukturou a dynamikou podobnou přirozeným lesům charakteristickým pro dané stanovištní podmínky;
- c) “Ekologickou sítí” systém území, která navazují ekologicky i fyzicky a skládají se z jádrových území, koridorů a ochranných pásem;
- d) “Systémy certifikace lesů” systémy certifikace k zajištění trvale udržitelného obhospodařování lesů obsahující jasné cíle, měřitelná kritéria a nezávislé hodnocení, které zapojují hlavní zainteresované skupiny a zároveň jsou pro ně důvěryhodné;
- e) “Přirozenými lesy” lesy s původní druhovou skladbou dřevin pro danou oblast a s většinou základních charakteristik a klíčových prvků původních ekosystémů, jako jsou např. komplexnost, struktura a rozmanitost;
- f) “Smluvními stranami” smluvní strany tohoto protokolu;
- g) “Chráněným územím” geograficky vymezená oblast, která je vyhlášena a spravována za účelem dosažení specifických cílů ochrany;
- h) “Ochranou lesů” součást ochrany přírody zabývající se ochranou, udržováním, obnovou a trvale udržitelným využíváním lesních zdrojů pro zajišťování lesních ekosystémových služeb;
- i) “Obnovou přírodě blízkých lesů” způsob obhospodařování lesů, který má za cíl napomáhat přirozeným procesům obnovy lesa takovým způsobem, aby se struktura porostů, biologická rozmanitost, funkce, procesy a zejména druhová skladba dřevin obnoveného lesa co nejvíce shodovaly se znaky původního lesa, a to prostřednictvím postupné změny sekundárních lesních porostů;
- j) “Rozumným využíváním dřeva” integrovaný přístup ke zpracování a konečnému využívání spotřebiteli dřeva pocházejícího z lesů obhospodařovaných trvale udržitelným způsobem.

- k) "Pralesy" přirozené lesy, které nebyly v průběhu svého vývoje přímo ovlivněny lidskou činností.

KAPITOLA III ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ

Článek 8

Udržování a zvyšování lesnatosti

1. Každá smluvní strana provede na svém státním území opatření s cílem zachovat prostřednictvím trvale udržitelného obhospodařování lesů a územního plánování stávající lesní porosty jakožto klíčovou součástí karpatské krajiny.
2. Každá smluvní strana provede na svém státním území opatření s cílem zvýšit lesnatost v Karpatech, je-li to vhodné pro dosažení cílů stanovených v článku 1 tohoto protokolu při zohlednění vysokého ekologického významu přirozených a polopřirozených travních porostů i dalších cílů Karpatské úmluvy a jejích protokolů.

Článek 9

Zajištění produkčních funkcí lesa a jejich úloha při rozvoji venkova

1. Každá smluvní strana provede na svém státním území opatření s cílem zajistit produkční funkce lesů a posílit jejich úlohu při rozvoji venkova prostřednictvím vhodných politik, přizpůsobených struktuře vlastnictví, a rozumného využívání dřeva.
2. Smluvní strany budou podporovat a zajišťovat zdroje příjmů z lesních zdrojů, a proto by měly poskytovat podporu vlastníkům a správcům lesů i jejich sdružením s cílem omezit problémy spojené s fragmentací vlastnictví pozemků, podněcovat tržní iniciativy včetně systémů certifikace lesů, prosazovat lesní právo se zvláštním důrazem na boj s nelegální těžbou a s ní souvisejícím obchodem, podporovat trvale udržitelnou těžbu i odbyť ostatních lesních produktů a rozvíjet a šířit využívání systémů plateb za ekosystémové služby.

Článek 10

Identifikace a ochrana přirozených lesů, zejména pralesů

1. Každá smluvní strana provede na svém státním území opatření s cílem identifikovat a chránit přirozené lesy, zejména pralesy Karpat vyhlášením chráněných území o dostatečné rozloze a počtu a realizací dalších zvláštních ochranných opatření.
2. Každá smluvní strana provede opatření pro začlenění dostatečně velkých ploch všech typů identifikovaných přirozených lesů své karpatské oblasti do chráněných území.
3. Obzvláště by každá smluvní strana měla učinit specifická opatření pro zachování genetických zdrojů přirozených lesů, zejména pralesů.
4. Každá smluvní strana provede specifická opatření pro kompenzaci nákladů či ekonomických ztrát vzniklých v důsledku opatření provedených v souladu s odstavci 1, 2 a 3 tohoto článku.

Článek 11

Obhospodařování lesů v chráněných územích

1. Každá smluvní strana učiní opatření pro zajištění souladu mezi plány péče o chráněná území a lesními hospodářskými plány v chráněných územích.

2. Smluvní strany budou spolupracovat na vytváření pokynů pro obhospodařování lesů včetně přírodě blízkých lesů v chráněných územích a případně v územích soustavy Natura 2000.

Článek 12

Zlepšování ochranných funkcí lesa

Každá smluvní strana učiní na svém státním území opatření s cílem zajistit ochranné funkce lesů, např. lepší ochranu proti povodním, půdní erozi, sesuvům půdy, lavinám a padání kamení, podporováním metod trvale udržitelného obhospodařování lesů, které zvyšují stabilitu a odolnost vůči negativním přírodním i antropogenním vlivům.

Článek 13

Podpora obnovy přírodě blízkých lesů

1. Každá smluvní strana provede na svém státním území opatření s cílem podporovat obnovu přírodě blízkých lesů.
2. Smluvní strany v odpovídajících případech zváží vytvoření programů na ochranu a opětnou introdukci vzácných původních druhů lesních dřevin do jejich přirozeného ekosystému.

Článek 14

Lesnictví a změna klimatu

1. Každá smluvní strana bude prosazovat politiky zaměřené na posílení úlohy lesnického sektoru při zmírňování změny klimatu, obzvláště věnovat pozornost nalezení správné rovnováhy mezi zvyšováním zásob uhlíku v lesních ekosystémech, podporou využívání obnovitelné energie ze dřeva a rozumným využíváním výrobků ze dřeva jako náhrady za suroviny z neobnovitelných zdrojů.
2. Berouce v úvahu dopady změny klimatu, bude každá smluvní strana prosazovat adaptační politiky a opatření s cílem zvýšit stabilitu a odolnost karpatských lesů.
3. Berouce v úvahu zvýšenou náchylnost lesa k požárům a jiným mimořádným událostem souvisejícím se změnou klimatu, učiní každá smluvní strana odpovídající opatření s cílem snížit riziko a zmírnit dopady.

Článek 15

Společenské funkce lesa

1. Každá smluvní strana bude v rámci svého stávajícího institucionálního rámce definovat účinná schémata pro koordinaci a spolupráci institucí s regionálními a místními orgány v oblasti obhospodařování lesních zdrojů se zapojením dalších místních zainteresovaných subjektů za účelem zlepšení společenských funkcí lesů.
2. Berouce v úvahu vysokou hodnotu lesů pro rozvoj cestovního ruchu, bude každá smluvní strana při lesním hospodářském plánování zohledňovat politiky trvale udržitelného cestovního ruchu.
3. Každá smluvní strana zváží podporu činností týkajících se kulturního dědictví a tradic souvisejících s lesním hospodářstvím, včetně vzdělávání na všech úrovních.

Článek 16

Lesnictví, volně žijící druhy živočichů a ekologické sítě

1. Každá smluvní strana bude uplatňovat metody trvale udržitelné péče o volně žijící druhy živočichů, a to zejména prostřednictvím koordinovaných regulačních opatření v příhraničních oblastech, se zvláštním důrazem na kontrolu početních stavů spárkaté zvěře způsobem, který umožní přirozenou obnovu lesů, a na sledování a péči o velké šelmy s ohledem na úživnost lesních ekosystémů.
2. Smluvní strany budou spolupracovat na harmonizaci svých politik vztahujících se k ekologickým sítím i cílům a opatřením při obhospodařování lesů.

Článek 17

Kompatibilní monitorovací a informační systémy

1. Smluvní strany budou spolupracovat v rámci stávajících mezinárodních iniciativ na harmonizaci monitorování lesa v Karpatech, které přispívá k dosažení cílů tohoto protokolu.
2. Smluvní strany budou spolupracovat na vývoji společného informačního systému o stavu lesů v Karpatech v souladu s článkem 12 Karpatské úmluvy.
3. Smluvní strany budou spolupracovat na harmonizaci databází a na zajišťování integrace výsledků národního monitorování lesa do společného informačního systému.

Článek 18

Koordinovaný vědecký výzkum a výměna informací

1. Každá smluvní strana bude koordinovat a spolupracovat na vědeckém výzkumu prováděném na jejím území nebo jejími vědeckými institucemi s ohledem na celkové cíle tohoto protokolu.
2. Smluvní strany budou podněcovat mezinárodní spolupráci mezi vědeckými institucemi s ohledem na trvale udržitelné obhospodařování lesů v Karpatech, zejména na provádění společných výzkumných programů a projektů v Karpatech.
3. Smluvní strany budou podněcovat organizaci symposií a konferencí s cílem výměny vědeckých informací a praktických zkušeností.
4. Každá smluvní strana si bude s ostatními smluvními stranami vyměňovat informace a zkušenosti s metodami souvisejícími s činnostmi vyjmenovanými v odstavci 2 článku 1.

Článek 19

Společné programy a projekty

Každá smluvní strana se bude podle svých potřeb a možností podílet na společných programech a projektech týkajících se činností společně prováděných smluvními stranami v Karpatech.

KAPITOLA IV IMPLEMENTACE, MONITORING A VYHODNOCOVÁNÍ

Článek 20 *Implementace*

1. Každá smluvní strana podnikne nezbytná právní a administrativní opatření pro zajištění naplňování ustanovení tohoto protokolu.
2. Každá smluvní strana bude zkoumat možnosti, jak prostřednictvím daňových, případně jiných finančních opatření podpořit naplňování ustanovení tohoto protokolu.
3. Každá smluvní strana ustanoví příslušný státní orgán odpovědný za naplňování tohoto protokolu a bude o tom informovat ostatní Smluvní strany. Tyto příslušné státní orgány budou zodpovídat za monitorování účinků opatření uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku.
4. Smluvní strany vytvoří a přijmou Strategický akční plán zaměřený na naplňování tohoto protokolu.

Článek 21 *Vzdělávání, osvěta a informovanost veřejnosti*

1. Smluvní strany budou podporovat vzdělávání, osvětu a zlepšování informovanosti veřejnosti o cílech, opatřeních a naplňování tohoto protokolu.
2. Smluvní strany zajistí přístup veřejnosti k údajům o naplňování tohoto protokolu.

Článek 22 *Zasedání smluvních stran*

1. Konference smluvních stran Karpatské úmluvy bude sloužit jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu.
2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto protokolu, se mohou účastnit konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu jako pozorovatelé. Jestliže slouží konference smluvních stran jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu, pak rozhodnutí podle tohoto protokolu budou přijímat pouze strany, které jsou smluvními stranami tohoto protokolu.
3. Jestliže konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu, kterýkoliv člen výboru této konference smluvních stran zastupující smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však v dané době není smluvní stranou tohoto protokolu, bude nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami protokolu z jejich řad.
4. Jednací řád konference smluvních stran bude pro zasedání smluvních stran tohoto protokolu platný ve smyslu *mutatis mutandis*, pokud konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu nerozhodne na základě konsensu jinak.
5. První zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu svolá sekretariát společně s prvním zasedáním konference smluvních stran plánovaném po dni nabytí platnosti tohoto protokolu. Následná řádná zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu se budou konat společně s řádnými zasedáními konference smluvních stran, pokud

konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu nerozhodne jinak.

6. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu učiní v rámci svého mandátu rozhodnutí nezbytná k podpoře jeho účinného naplňování. Bude vykonávat funkce svěřené jí tímto protokolem a dále bude:
  - (a) vydávat doporučení v jakýchkoliv záležitostech nezbytná pro naplňování tohoto protokolu;
  - (b) zřizovat pomocné orgány, jež se považují za nezbytné pro naplňování tohoto protokolu;
  - (c) zvažovat a přijímat, je-li to žádoucí, změny tohoto protokolu, jež jsou považovány za nezbytné pro naplňování tohoto protokolu; a
  - (d) vykonávat další funkce, které mohou být požadovány pro naplňování tohoto protokolu.

Článek 23 ***Sekretariát***

1. Sekretariát ustanovený podle článku 15 Karpatské úmluvy bude sloužit jako sekretariát tohoto protokolu.
2. Odstavec 2 článku 15 Karpatské úmluvy o funkcích sekretariátu bude pro tento protokol platný ve smyslu *mutatis mutandis*.

Článek 24 ***Pomocné orgány***

1. Kterýkoliv pomocný orgán ustanovený Karpatskou úmluvou nebo v jejím rámci může na základě rozhodnutí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto protokolu sloužit pro potřeby tohoto protokolu, v kterémžto případě zasedání smluvních stran určí, jaké funkce bude tento orgán vykonávat.
2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto protokolu, se mohou jako pozorovatelé zúčastňovat jednání kteréhokoli z těchto pomocných orgánů. Jestliže slouží nějaký pomocný orgán Karpatské úmluvy jako pomocný orgán tohoto protokolu, rozhodnutí v rámci protokolu budou činěna pouze smluvními stranami protokolu.
3. Jestliže nějaký pomocný orgán Karpatské úmluvy vykonává své funkce s ohledem na záležitosti týkající se tohoto protokolu, kterýkoliv člen byra takového pomocného orgánu zastupujícího smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však v dané době není smluvní stranou protokolu, bude nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami protokolu z jejich řad.

Článek 25 ***Monitoring dodržování závazků***

1. Smluvní strany budou konferenci smluvních stran pravidelně podávat zprávy o opatřeních souvisejících s tímto protokolem a o výsledcích přijatých opatření. Konference smluvních stran stanoví intervaly a formát, v nichž musí být zprávy předkládány.

2. Pozorovatelé mohou předkládat konferenci smluvních stran a/nebo Výboru pro implementaci Karpatské úmluvy (dále jen "výbor pro implementaci") jakékoliv informace nebo zprávy o naplňování a dodržování ustanovení tohoto protokolu.
3. Výbor pro implementaci bude shromažďovat, hodnotit a analyzovat informace relevantní pro naplňování tohoto protokolu a monitorovat dodržování ustanovení tohoto protokolu smluvními stranami.
4. Výbor pro implementaci bude předkládat konferenci smluvních stran doporučení pro naplňování protokolu a nezbytná opatření pro jeho dodržování.
5. Konference smluvních stran bude přijímat nebo doporučovat nezbytná opatření.

Článek 26

Vyhodnocování účinnosti ustanovení

1. Smluvní strany budou pravidelně kontrolovat a vyhodnocovat účinnost ustanovení tohoto protokolu. Konference smluvních stran může zvážit přijetí příslušných změn tohoto protokolu nezbytných pro dosažení jeho cílů.
2. Smluvní strany budou napomáhat při zapojování regionálních a místních orgánů i ostatních zainteresovaných subjektů do procesu uvedeného v odstavci 1.

KAPITOLA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 27

Vztah mezi Karpatskou úmluvou a Protokolem

1. Tento protokol představuje protokol ke Karpatské úmluvě ve smyslu jejího článku 2 odstavce 3 a dalších souvisejících článků Karpatské úmluvy.
2. Ustanovení článků 19 a 20, odstavců 2 až 4 článku 21 a článku 22 Karpatské úmluvy o vstupu v platnost, změnách a odstoupení od tohoto protokolu a o řešení sporů se pro tento protokol budou používat ve smyslu *mutatis mutandis*. Smluvní stranou tohoto protokolu se může stát pouze smluvní strana Karpatské úmluvy.

Článek 28

Podpis

1. Tento protokol bude k dispozici pro podpis u depozitáře od 27. května 2011 do 27. května 2012.
2. Pro smluvní strany, které vyjádří svůj souhlas s tím, že budou vázány k plnění ustanovení tohoto protokolu, v pozdějším termínu, vstoupí tento protokol v platnost devadesátý den ode dne uložení listiny o ratifikaci. Poté, co vstoupí v platnost změna tohoto Protokolu, stane se jakákoliv nová smluvní strana řečeného protokolu smluvní stranou tohoto protokolu v platném znění.

Článek 29

Notifikace

1. Ve smyslu tohoto protokolu oznámí depozitář každé smluvní straně
(a) jakékoli podepsání,

- (b) uložení jakékoli listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení,
- (c) jakékoli datum vstupu v platnost,
- (d) jakékoli prohlášení učiněné kteroukoli ze smluvních či podepsaných stran,
- (e) jakékoli vypovězení oznámené nějakou smluvní stranou, včetně data, kdy vstoupí v platnost.

Článek 30
Výhrady

K tomuto protokolu nelze uplatňovat žádné výhrady.

Článek 31
Oprávněný uschovatel

Depozitářem tohoto protokolu je vláda Ukrajiny.

V Bratislavě dne 27. května 2011 v jediném originále v anglickém jazyce.

Originál tohoto protokolu bude uložen u depozitáře, který předá jeho ověřené opisy všem smluvním stranám.

Jako svědectví připojili níže podepsaní, řádně zmocnění k tomuto účelu, pod tento protokol své podpisy.

za vládu České republiky
za vládu Maďarské republiky
za vládu Polské republiky
za vládu Rumunska
za vládu Republiky Srbsko
za vládu Slovenské republiky
za vládu Ukrajiny